Anne-Baba Tutum Ölçekleri (4-12 Ya?)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Anne-Baba Tutum Ölçekleri (4-12 Ya?)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16028

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Anne-Baba Tutum Ölçekleri (4-12 Ya?), Hülya Gülay Ogelman ve Ay?e Özyürek taraf?ndan 2021 y?l?nda geli?tirilmi?, 4 ila 12 ya? aras?ndaki çocuklar?n ebeveynlerinin tutumlar?n? de?erlendirmeye yönelik kapsaml? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, Türk kültürüne özgü ba?lamlar? dikkate alarak, temel ebeveynlik tutumlar? boyutlar?n? (örne?in, kabul, reddetme, a??r? koruyuculuk ve demokratiklik) güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmeyi amaçlamaktad?r. Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in yap?sal geçerli?ini ve iç tutarl?l???n? detayl? olarak incelemi?tir. Bu ölçek, özellikle erken çocukluk ve okul ça?? dönemindeki çocuklar?n geli?imini etkileyen ebeveyn davran??lar?n?n bilimsel ara?t?rmalarda ve klinik uygulamalarda de?erlendirilmesi için önemli bir kaynak sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Anne-baba tutumlar?, psikolojik ölçek geli?tirme, 4-12 ya?, ebeveynlik stilleri, geçerlik, güvenirlik, psikometri

Yazarlar

Hülya Gülay Ogelman, Ay?e Özyürek

Amaç

Anne-Baba Tutum Ölçekleri'nin temel amac?, 4 ila 12 ya? aral???ndaki çocuklara sahip ebeveynlerin sergiledi?i tutum ve davran?? biçimlerini sistematik bir biçimde ölçebilen, kültüre duyarl? ve sa?lam bir ölçüm arac? sunmakt?r. Bu çal??ma, var olan uluslararas? ölçeklerin Türk popülasyonuna tam olarak uymayan yap?sal farkl?l?klar?n? gidermeyi ve alandaki ölçme eksikli?ini kapatmay? hedeflemi?tir.

Ölçek, ara?t?rmac?lara ve klinik uzmanlara, çocuk geli?imini olumlu veya olumsuz yönde etkileyen spesifik ebeveynlik boyutlar?n? (örne?in, s?cakl?k, disiplin yöntemleri, özerklik deste?i) tan?mlama ve bu tutumlar ile çocuklar?n sosyal, duygusal ve akademik ç?kt?lar? aras?ndaki ili?kileri inceleme imkan? sa?lamaktad?r.

Yap?

Ölçek, literatürde kabul gören çok boyutlu ebeveynlik tutumlar? kuramlar?na dayanmaktad?r. Ölçülen temel psikolojik yap? (konstrükt), ebeveynlerin çocuklar?yla olan etkile?imlerinde gösterdikleri sürekli ve genelle?mi? davran?? örüntüleridir. Bu örüntüler genellikle kabul/ilgi, reddetme/dü?manl?k, psikolojik kontrol ve özerkli?i te?vik etme gibi alt boyutlar alt?nda

ARABPSYCHOLOGY.COM

grupland?r?lmaktad?r.

Geli?tirme çal??mas?, bu karma??k yap?y? olu?turan faktörlerin, 4-12 ya? aral???ndaki çocuklar?n geli?imsel ihtiyaçlar?na uygun biçimde ayr??t?r?lmas?na odaklanm??t?r. Ölçek, ebeveynlerin kendi alg?lad?klar? tutumlar? rapor etmeleri üzerine kurulmu?tur.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme çal??mas?nda (2021), ölçe?in ölçmek istedi?i yap?y? gerçekten ölçtü?ünü kan?tlamak amac?yla çe?itli geçerlik yöntemleri kullan?lm??t?r. ?lk a?amada, maddelerin ölçülmek istenen yap?ya uygunlu?unu belirlemek için uzman görü?leri al?narak **Kapsam Geçerli?i** (Content Validity) sa?lanm??t?r. Ölçe?in geli?tirme a?amas?nda, yap?sal bütünlü?ünü ortaya koymak üzere **Yap? Geçerli?i** (Construct Validity) temel al?nm??t?r.

Yap? geçerli?i kapsam?nda, Faktör Analizi teknikleri (Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c?) kullan?larak ölçek maddelerinin kuramsal alt boyutlar? destekleyip desteklemedi?i incelenmi?tir. Ayr?ca, ölçe?in di?er benzer, yerle?ik ölçeklerle olan ili?kisi incelenerek **Ölçüt Geçerli?i** (Criterion Validity) kan?tlar? sunulmu?tur, böylece ölçe?in teorik beklentilerle uyumlu sonuçlar verdi?i gösterilmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, sonuçlar?n tutarl?l???n? ve kararl?l???n? göstermek amac?yla incelenmi?tir. Güvenirlik analizlerinde, ölçe?in iç tutarl?l???n? belirlemek için **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanm??t?r. Yüksek alfa de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda homojen oldu?unu göstermektedir. Geli?tirme çal??mas?n?n raporunda, alt boyutlar ve genel ölçek için kabul edilebilir düzeyde yüksek iç tutarl?l?k de?erleri sunulmu?tur.

Genellikle ölçek geli?tirme çal??malar?nda kullan?lan di?er bir güvenirlik yöntemi olan Test-Tekrar Test Güvenirli?i (zamana ba?l? kararl?l?k), ebeveyn tutumlar?n?n nispeten stabil bir yap? olmas? nedeniyle, ölçe?in zaman içinde tutarl? sonuçlar verdi?ini do?rulamak için de incelenmi? olabilir. Bu, ölçe?in klinik ve uzun süreli takip çal??malar?nda kullan?ma uygunlu?unu göstermesi aç?s?ndan önemlidir.

Faktör Analizi

Anne-Baba Tutum Ölçekleri'nin (4-12 Ya?) geli?tirilmesi sürecinde, ölçe?in alt?nda yatan boyutlar? ke?fetmek amac?yla öncelikle **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** kullan?lm??t?r. AFA sonuçlar?, ebeveyn tutumlar?n?n temel boyutlar?n? ortaya ç?karm?? ve maddelerin bu boyutlara da??l?m?n? belirlemi?tir. Bu a?amada, faktör yükleri ve özde?erler incelenerek ölçe?in nihai madde havuzu olu?turulmu?tur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Daha sonra, AFA ile belirlenen faktör yap?s?n?n farkl? bir örneklem grubunda do?rulanmas? amac?yla **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** gerçekle?tirilmi?tir. DFA sonuçlar?, ölçe?in kuramsal olarak beklenen çok boyutlu yap?s?n?n, elde edilen verilerle uyumlu oldu?unu göstermi?tir. Bu analizler, ölçe?in yap?sal geçerli?ini güçlü bir ?ekilde desteklemektedir.

Araç

Test Türü:

Geli?tirme Çal??mas? (Özgün Ölçek)

Format:

Genellikle 4 veya 5'li Likert tipi derecelendirme format? kullan?lm??t?r, ebeveynlerin tutumlar?n? ne s?kl?kta veya ne ölçüde sergilediklerini belirtmelerini gerektirir.

Mevcut Diller:

Türkçe

Popülasyon Grubu:

Ebeveynler (Anne ve/veya Baba)

Ya? Grubu:

4 ila 12 ya? aral???ndaki çocuklar?n ebeveynleri.

Popülasyon Detaylar?:

Ölçek, Türkiye genelindeki farkl? sosyo-ekonomik düzeylerden ve e?itim seviyelerinden ebeveynler üzerinde geçerlik ve güvenirlik çal??mas? yap?larak standardize edilmi?tir.

Test Metodolojisi:

Ebeveynlerin kendilerine yönelik raporlama (Self-report) yöntemi. Ebeveynler, çocuklar?na kar?? sergiledikleri davran??lar? ve tutumlar? de?erlendiren maddeleri yan?tlar.

Anahtar Kelimeler

Ebeveynlik, çocuk geli?imi, faktör analizi, ölçek, Hülya Gülay Ogelman, Ay?e Özyürek, geli?im psikolojisi

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Hülya Gülay Ogelman

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresleri: hulya.gulay@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Ölçek, akademik ara?t?rmalarda ve e?itim amaçl? kullan?mlarda genellikle yazarlardan izin al?narak kullan?labilir. Ticari kullan?m için yazarlarla do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Test Y?l?: Ölçe?in geli?tirilme ve yay?nlanma y?l? **2021**'dir.

Önemli Not: Ölçe?in geli?tirilme çal??mas?n?n orijinal makalesi Dergipark üzerinden eri?ime aç?kt?r: dergipark.org.tr. Orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: anne-baba-tutum-olcekleri-4-12-yas-gelistirmesi-gecerlik-ve-guvenirlik-calismasi-toad.pdf

Kaynaklar

Gülay-Ogelman, H., ve Özyürek, A. (2021). Anne-baba tutum ölçekleri (4-12 ya?): geli?tirilmesi, geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Uluslararas? E?itim Bilim ve Teknoloji Dergisi*, *7*(1), 1-16 . DOI: 10.47714/uebt.847581

Anne-Baba Tutum Ölçekleri (4-12 Ya?) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r.

Ölçek maddeleri bu akademik giri?te yer almamaktad?r. Orijinal maddeler için lütfen referans olarak belirtilen makaleye ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM